

ra támaszkodó, csoportonként alkalmazott kockázatot értékel programot pedig ugyancsak nem volt könnyű ki-
játszania, hiszen a beérkező adatokat a rendszer futási-
síkért felelős kollégáknak Rusnakól kellett beszerez-
nie. A főbb persze nem volt rest a valós adatok közlé-
sére olyan időt is beszorítani, amely kifizetéshez juttatta
a halmozódó veszteségek szorításában. Itt még ólmá-
nyokat sem kellett használni, elég volt hasz-
náloszerűen – persze a szükséges eredményhez vezető
módon – kiegyeztetnie a köztisztát. A banki működési
rendszernek sérülékenységét igazolja az a tény, hogy –
bár hihetetlenül hangzik – ha a költség akár csak egyszer
is összeveti az excel-fájl-ban kapott adatokat a kereske-
dési rendszerben lévő tranzakciós állományokkal,
évekkel előbb derülhetett volna ki a turpenség.

Rusnak a végén már ama is haza volt, hogy a kitárlt
számokat megváltoztatása vagy hozzáigazítása némileg a
valóságos adatokhoz, aktuális állományokhoz. Ehelyett
akár egymás után háromszor is „megjósolta” ugyan-
azokat a nagy és jókora számokat. Így pontokba pap-
íron a konzervatívan belőtt 2,5 millió dolláros kockázati
límiának a felét is alig haladta meg, miközben kicsi vesz-
teségei 1997-ben 29 millió, 1998-ban 12 millió, 1999-
ben 48 millió, 2000-ben 211 millió, 2001-ben 373 mil-
lió, 2002-ben pedig 17 millió dollárra nőttak. A Rusnak
ellenőrzésével megbízott vezetők valójában egyedül er-
re az egy értékre hagyatkoztak, és mivel ez a szám min-
dig biztonságot sugallt, senkinek sem jutott eszébe ki-
foglálni az illetékes intézetes forgalmát, és nem gya-
koroltak, hogy vajon ki dob rendszeresen mentőövet re-
ki. Nem lehet azonban elégzen hanguliyozni – jegyezte
meg Karagich korán is –, hogy Rusnak visszaféléi ko-
riánsem kizárólag az agyafürtségű desérők, hanem a
kollégái hátrahúzósságából is következtek. Nem csak az
adattörzsek és az ellenőrzők függetlenségének előszab-
helyét hagyták évek óta figyelmen kívül. A belső aud-
itot gyakorlatilag színpadok színpadé súlyosították: egy
alkalommal például a rendszerbe bevitt 63 opciónak
több mint fele volt bizonyítatlanon hamis, azaz ha csak a
felét ártózik, már kiderülhetett volna a visszaélék. Bár a
rendszeres „kereskedői hiba” üzenetek miatt behajtha-
talan – valójában Rusnak által hamisan bevitt – követel-
ésekre két osztály is fényt derített, a kivizsgálást mind-
kető a másiktól várta, egészen addig, amíg végül egyik
sem tette azt meg. Egy alkalommal egy felesleges ugyan
felhasználta a munkatársait, hogy alkalmanként belső
auditorral nézessék meg a dolgok állását, ám végül ezt is
elfelejtették megtenni. A szóbeli jóváhagyások és a
megnyugtató ígértek rendre elegendőnek bizonyultak
még az egymástól több ezer kilométerre lévő AIB- és
Allfirst-menedzserek között is.

A konzervatív bankcsaládbanként ismert Eugene A.
Ludwig vezető vizsgálata értékes felismeréseket szor-
dított be. Állításuk szerint, ha nem történt volna visszaélés,
egy magányos kereskedő bizonyára akkor is jelentős
veszteségeket szenvedett volna egy olyan piacon, ahol
több ezer befizető versengzik világszerte komoly számítá-
stechnikai elemzői infrastruktúrával és döntéshozói
segítséggel. Még ha agresszív jutalmazási rendszerrel
biztositjuk is, nem tud abból hasznot tenni versenytársait
követésnél, és könnyen sodródik visszaélékbe.

Bárány Péter